

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут економіки та менеджменту
(назва інституту)

Кафедра підприємництва та маркетингу
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІЕМ

(назва інституту)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«10» 10 2019 р.

Підприємницька діяльність

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

Перший (бакалаврський) рівень

(рівень вищої освіти)

галузь знань

07 - Управління та адміністрування

(шифр і назва)

спеціальність

076 - Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

(шифр і назва)

спеціалізація

(назва)

вид дисципліни

обов'язкова

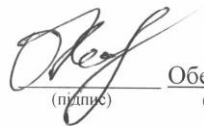
обов'язкова /вибіркова

Івано-Франківськ-2019

Робоча програма дисципліни «Підприємницька діяльність» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня **бакалавр** за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Розробник:

доц. кафедри підприємництва та маркетингу, к.е.н.
(посада, назва кафедри, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Обельницька Х.В.
(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри підприємництва та маркетингу
(назва кафедри)

Протокол від « 28 »_серпня 2019 року №_1__.

Завідувач кафедри підприємництва та маркетингу
(назва кафедри)

(підпис)

Перевозова І.В.
(прізвище та ініціали)

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри підприємництва та маркетингу
(назва кафедри)

(підпис)

Перевозова І.В.
(прізвище та ініціали)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Підприємницька діяльність» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр <u>1</u>		Семестр _____	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	6,0	4,0	6,0	4,0		
Кількість модулів	1	1	1	1		
Загальний обсяг часу, год	180	180	180	180		
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	54	12	54	12		
лекційні заняття	18	4	18	4		
семінарські заняття	-	-	-	-		
практичні заняття	36	8	36	8		
лабораторні заняття	-	-	-	-		
Самостійна робота, год, у т.ч.	126	168	126	168		
виконання курсового проекту (роботи)	30	30	30	30		
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	2	2	2	2		
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	20	10	20	10		
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	40	102	40	102		
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	20	10	20	10		
підготовка звітів з лабораторних робіт						
підготовка до екзамену	14	14	14	14		
Форма семестрового контролю	Екзамен		Екзамен			

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність» є формування системи базових знань щодо підприємницької діяльності, розуміння концептуальних засад функціонування підприємств різних форм власності, набуття вмінь обґрунтування створення власного бізнесу.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен демонструвати **результати навчання** через знання, уміння та навички:

знати:

- особливості аналізу основи договірних відносин, ліцензування та патентування підприємницької діяльності;
- розмежування існуючих підходів до сутності підприємницької діяльності та формування власного погляду;
- обґрунтування функціонального призначення підприємницької діяльності та розуміння завдань, які вона виконує.

вміти:

- організувати порядок створення та ліквідації підприємств різних форм власності;
- діагностувати ефективність створюваних підприємств;
- адаптувати організаційну структуру управління підприємством з метою підвищення її гнучкості та здатності швидко реагувати на мінливі вимоги зовнішнього середовища;
- здатність до формування критеріїв прийняття управлінських рішень залежно від конкретних ринкових ситуацій.

набути навиків:

- генерувати нові ідеї, приймати нестандартні рішення у процесі управління створеним підприємством;
- вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення щодо ведення підприємницької діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей, передбачених стандартом вищої освіти України для спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України 13.11.2018 р. № 1243, зокрема:

інтегральної: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальних:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

фахових:

- СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.
- СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.
- СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.
- СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Результати навчання дисципліни деталізують **такі програмні результати навчання, передбачені** стандартом вищої освіти України для спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України 13.11.2018 р. № 1243 (із зазначенням *порядкового номеру у відповідності до розділу V цього стандарту*) :

1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	18	4		
ЗМ1	Природа і економічна сутність підприємництва Поняття “підприємницька діяльність”. Економічна сутність підприємництва та підприємницької діяльності. Об'єктивні основи виникнення і розвитку підприємництва (самоств. вивч. студента) Моделі підприємництва. Види та форми підприємництва. Загальні умови розвитку підприємництва в ринковій економіці Принципи підприємництва. Функції підприємництва. Суб'єкти підприємництва. Підприємницьке середовище	2	0,5	1 2 3	1 1 1
ЗМ2	Підприємницька ідея та технологія підприємницького процесу Поняття підприємницької ідеї. Елементи підприємницької ідеї Методи творчого (евристичного) пошуку підприємницької ідеї Економічні обмеження створення підприємства Процес створення власної справи Класифікація видів діяльності	2	1	2	1
				3	1
				3	1
ЗМ3	Організація, функціонування і регулювання підприємницької діяльності в Україні Види підприємств в Україні. Особливості створення підприємств різних форм власності. Порядок реєстрації підприємств в Україні . Загальна характеристика й особливості малого підприємництва. Поняття категорій «мале підприємство», «малий бізнес», «мале підприємство», «громадянин-підприємець». Типологія підприємництва. Типи професійної підприємницької діяльності та їх особливості. Виробнича підприємницька діяльність та її форми. Поняття і значення посередницької підприємницької діяльності Підприємництво у сфері надання фінансових послуг. Необхідність державного регулювання підприємництва. Суть державного регулювання Ліцензування та патентування діяльності. Порядок ліквідації	4	0,5	1	2
				2	2
				3	2

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
	підприємства та призупинення діяльності. Бюджетна і податкова системи в регулюванні підприємництва				
ЗМ4	Планування підприємницької діяльності Планування як одна із функцій управління підприємством. Види і типи планування. Рівні планування діяльності підприємства Принципи планування Методи планування Стратегічний аналіз діяльності підприємства. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. SWOT-аналіз діяльності підприємства Бізнес-планування в підприємницькій практиці	4	1	1	6
				2	5
				3	3,4
ЗМ5	Конкуренція і аналіз впливу конкуренції на підприємницьку діяльність Зміст та види конкуренції в системі підприємництва Форми та методи конкурентного суперництва. Конкурентоспроможність підприємництва та підприємницька таємниця. Монополії та монопольне становище. Антимонопольна діяльність держави. Вплив конкуренції на підприємницьку діяльність. Стратегія підприємницької діяльності.	4	0,5	1	4,5,7,9
				2	8
				3	6
ЗМ6	Економічні ризики в підприємницькій діяльності Сутність підприємницького ризику. Функції підприємницьких ризиків. Типи та види ризиків, які виникають у підприємницьких організаціях. Фактори, які впливають на виникнення підприємницького ризику. Процес управління підприємницьким ризиком. Витрати, які виникають при настанні підприємницьких ризиків.	2	0,5	1 2 3	10 9 7

Всього:

М1: змістових модулів - 1

3.2 Теми практичних (семінарських) занять

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	36	8		

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
ЗМ1	Природа і економічна сутність підприємництва Поняття “підприємницька діяльність”. Економічна сутність підприємництва та підприємницької діяльності. Об'єктивні основи виникнення і розвитку підприємництва (самост. вивч. студента) Моделі підприємництва. Види та форми підприємництва Суб'єкти підприємництва. Підприємницьке середовище	4	1	1,3	
ЗМ2	Підприємницька ідея та технологія підприємницького процесу Поняття підприємницької ідеї. Елементи підприємницької ідеї Економічні обмеження створення підприємства Процес створення власної справи	4	1	1	1
ЗМ3	Організація, функціонування і регулювання підприємницької діяльності в Україні Види підприємств в Україні. Особливості створення підприємств різних форм власності. Порядок реєстрації підприємств в Україні . Загальна характеристика й особливості малого підприємництва. Поняття категорій «мале підприємство», «малий бізнес», «мале підприємство», «громадянин-підприємець». Типологія підприємництва. Типи професійної підприємницької діяльності та їх особливості. Виробнича підприємницька діяльність та її форми. Поняття і значення посередницької підприємницької діяльності	4	1	2	1
ЗМ4	Планування підприємницької діяльності Планування як одна із функцій управління підприємством. Види і типи планування. Рівні планування діяльності підприємства Принципи планування Методи планування Стратегічний аналіз діяльності підприємства. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. SWOT-аналіз діяльності підприємства Бізнес-планування в підприємницькій практиці	8	2	3	1
ЗМ5	Конкуренція і аналіз впливу конкуренції на підприємницьку діяльність Зміст та види конкуренції в системі підприємництва Форми та методи конкурентного суперництва. Конкурентоспроможність підприємництва та підприємницька таємниця. Монополії та монопольне становище. Стратегія підприємницької діяльності.	8	2	1	2
ЗМ6	Економічні ризики в підприємницькій	4	1	2	2

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
	діяльності Сутність підприємницького ризику. Функції підприємницьких ризиків. Типи та види ризиків, які виникають у підприємницьких організаціях. Фактори, які впливають на виникнення підприємницького ризику. Процес управління підприємницьким ризиком.				

3. Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який вноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що вноситься на самостійне вивчення

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які вноситься на самостійне вивчення	Обсяг годин (для ДФН)	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	96	1,6	1
ЗМ1	Природа і економічна сутність підприємництва Загальні умови розвитку підприємництва в ринковій економіці Принципи підприємництва. Функції підприємництва.	16	2,7	1
ЗМ2	Підприємницька ідея та технологія підприємницького процесу Методи творчого (евристичного) пошуку підприємницької ідеї Класифікація видів діяльності	16	3,8	1
ЗМ3	Організація, функціонування і регулювання підприємницької діяльності в Україні Підприємництво у сфері надання фінансових послуг. Необхідність державного регулювання підприємництва. Суть державного регулювання Ліцензування та патентування діяльності. Порядок ліквідації підприємства та призупинення діяльності. Бюджетна і податкова системи в регулюванні підприємництва	16	1,9	2
ЗМ4	Планування підприємницької діяльності Етапи розробки бізнес-плану Структура бізнес-плану Технологія складання фінансового плану	16	2,10	2
ЗМ5	Конкуренція і аналіз впливу конкуренції на підприємницьку діяльність Антимонопольна діяльність держави. Вплив конкуренції на підприємницьку діяльність.	16	3,11	2
ЗМ6	Економічні ризики в підприємницькій діяльності	16	1,12	6

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин (для ДФН)	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
	Витрати, які виникають при настанні підприємницьких ризиків.			

Індивідуальні завдання студента наведено у таблиці 5.

Таблиця 5 – Перелік індивідуальних завдань студента

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), зміст індивідуальних завдань (ІЗ)	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
М1	Організація підприємницької діяльності підприємства згідно варіанту курсової роботи	30	1,2,3, 1п,2п,3п	

Всі види самостійної роботи та загальний її баланс характеризує таблиця 1.

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Варналій З.С. Основи підприємництва: навч. посіб. - 3-є вид., випр. і доп. - К.: Знання-Прес, 2006. - 350 с. - (Вища освіта ХХІ століття.). - 345-350.
2. Васильченко Г.В. Технологія розробки бізнес-плану: конспект лекцій / Г.В.Васильченко, Т.П.Кулик, О.В.Пасічник. - Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2003. - 57 с.
3. Виноградська А.М. Основи підприємництва: навч. посіб. - 2-ге вид., перероб. і допов. - К.: Кондор, 2008. - 544 с.: іл. - 539-541
4. Гой І.В. Підприємництво [текст]: навч. посіб. /І.В. Гой, Т.П. Смелянська –К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 368 с.
5. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва. Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 320 с.
6. Захарчин Г. М. Основи підприємництва : навч. посіб. – К. : Знання, 2008. – 437 с. – Вища освіта ХХІ століття.
7. Кінаш І.П. Підприємництво: метод. вказівки для самост. роботи студ. - Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2015. - 30 с.

4.2 Додаткова література

8. Акіліна, О. В. Основи підприємництва (навчально-методичний комплекс) : навч. посіб. – К. : ЦУЛ, 2006. – 176 с.
9. Барроу К. Бізнес-план : практ. посіб. – 3-тє вид. – К. : КОО, 2002. – 285 с.
10. Варналій З.С. Основи підприємництва: Навч. посібник. – К.: Знання-Прес, 2002. – 239 с.
11. Вороніна Л.І., Воротін В.Є., Мартинюк Л.А., Черняк Т.В. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 307 с.
12. Економіка і підприємництво: стан та перспективи: Зб-к наукових праць. – К.: Київ. нац. торг-екон. ун-т, 2001. – 395 с.

4.3 Література та методичне забезпечення практичних занять

Іп Перезова І. В. Підприємницька діяльність: конспект лекцій. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017.– 99 с. [Електронна версія]

2 п. Перезова І. В., Обельницька Х. В. Підприємницька діяльність: Методичні вказівки до вивчення дисципліни та самостійного вивчення дисципліни. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. – 30 с. [Електронна версія]

3 п. Перезова І. В. Підприємницька діяльність: методичні вказівки для виконання курсових робіт - Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. – 79 с.

4.4 Література та методичне забезпечення самостійної роботи

2с «Prometheus» – громадський проект масових відкритих онлайн-курсів// Режим доступу: <https://prometheus.org.ua>:

Курс «Підприємництво. Власна справа в Україні»// Режим доступу: https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/ENTREPR101/2016_T1/about

4.5 Інформаційні ресурси в Інтернеті

1і. www.management.com.ua - Інтернет-портал для управлінців

2і. www.cfin.ru – сайт корпоративного менеджменту

3і. Офіційний сайт Державного Комітету статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>

4і. Офіційний сайт Конференції ООН з торгівлі і розвитку ЮНКТАД – <http://www.unctad.org>

5і. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва і розвитку - <http://www.oecd.org>;

6і. Статистична інформація - <http://oberon.sourceoecd.org>

7і. Офіційний сайт Світового економічного форуму - <http://www.weforum.org>

8і. Офіційний сайт Світової Організації торгівлі - <http://www.wto.org>

9і. Офіційний статистичний сайт Євросоюзу - <http://www.europa.eu.int/comm/eurostat>

10і. Довідник для економістів. - Електронний ресурс. - Режим доступу: <http://www.catback.ru/articles/theory/control/controlling.htm>

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінювання знань студентів проводиться за результатами комплексних контролів за змістовими модулями. Модульний контроль за кожним змістовим модулем передбачає контроль теоретичних знань і практичних навиків, самостійної та індивідуальної роботи. Схему нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 6.

Таблиця 6 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни “Підприємницька діяльність”

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль засвоєння теоретичних знань модуля М1: Км1	30
Контроль засвоєння практичних навиків модуля М1 (60+10)	70
в тому числі контроль виконання самостійної роботи ЗМ1-ЗМ6 (10)	10
Усього	100

Остаточне оцінювання екзамену з дисципліни проводиться відповідно до вимог чинного Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
-------------------	--------	-------------------------------

види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни